

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 12. prosince 2018 o stížnosti odsouzeného J. S., narozeného [redacted] proti usnesení Okresního soudu v Lounech ze dne 13. 11. 2018, č. j. 15 PP 165/2018-24

takto:

Podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. se stížnost zamítá.

Odůvodnění

1. Okresní soud v Lounech napadeným usnesením podle § 88 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku zamítl žádost odsouzeného J. S. o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody v trvání třiceti šesti měsíců, k němuž byl odsouzen rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 21. 11. 2002 (správně 2012 poznámka krajského soudu), č. j. 3 T 139/2012-243, ve spojení s usnesením téhož soudu ze dne 7. 12. 2014, č. j. 3 T 139/2012-334. V odůvodnění rozhodnutí soud uvedl, že z hodnocení věznice má za prokázané, že odsouzený trest odnětí svobody vykonává bez negativních projevů, plní povinnosti programu zacházení a jeho pracovní morálka na zahradě věznice a v jiných aktivitách je hodnocena velmi pozitivně. Splnil tak dvě podmínky pro případné podmíněné propuštění, tedy snahu po nápravě a výkon potřebné části trestu, jeho jedné poloviny. Další zákonná podmínka, totiž předpoklad, že v případě podmíněného propuštění povede řádný život, odsouzený nesplnil. Byl šestkrát soudně trestán, vždy mu byl uložen výchovný trest a pro opakované trestání mu byl při posledním odsouzení stanoven dohled. Dohled řádně neplnil, nehradil ani způsobenou škodu, ačkoliv nejméně v části zkušební doby byl zaměstnán. Pokud po dobu tří roků nebyl schopen abstinovat, hradit škodu a plnit podmínky dohledu přesto, že mu hrozilo nařízení výkonu trestu odnětí svobody, nelze s ohledem na jeho osobu objektivně předpokládat, že by tomu v případě podmíněného propuštění bylo jinak. Páchání trestné činnosti u něj nebylo mimořádným vybočením z jinak řádného způsobu života, když úmyslnou trestnou činnost páchal opakovaně. Podmíněné propuštění je mimořádným nenárokovým institutem, který je na místě uplatnit u osob, které výjimečně selhaly, a proto lze u nich očekávat, že takové selhání po výkonu pouze části trestu odnětí svobody nebudou opakovat. Samotný výkon poloviny z uloženého trestu není důvodem pro automatické rozhodnutí o podmíněném propuštění.
2. Proti tomuto usnesení podal odsouzený v zákonné lhůtě stížnost, kterou prostřednictvím své obhájkyň následně odůvodnil: „Okresní soud v Lounech, usnesením ze dne 13. 11. 2018, sp. zn. 15 PP 165/2018-24, zamítl můj návrh na podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, který mi byl uložen rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 21. 11. 2002, č. j. 3 T 139/2012-243, ve spojení s usnesením Obvodního soudu v pro Prahu 10 ze dne 7. 12. 2014, č. j. 3 T 139/2012-334, a kterým byl odsouzenému uložen nepodmíněný trest v celkové délce 36 měsíců.
Proti shora označenému usnesení jsem si hned po jeho vyhlášení podal stížnost, jež byla zaznamenána do protokolu o veřejném zasedání.
Mám za to, že jsem splnil všechny podmínky, které ukládá zákon, abych byl podmíněně propuštěn. Okresní soud v Lounech zamítnutí mé žádosti odůvodnil tak, že s ohledem na můj dosavadní způsob života, kdy jsem nebyl schopen abstinovat po dobu tří roků, hradit škodu a plnit podmínky dohledu, nelze předpokládat, že bych v případě podmíněného propuštění vedl řádný život, když kromě samotného vyjádření mé osoby, nelze opřít o žádné skutečnosti spojené s můj dosavadním způsobem života.
I přes poslední odsouzení v roce 2012, s ohledem na mé chování ve zkušební době a mou nepoužitelnost mou žádost zamítl.

Shodu s prvopisem potvrzuje Irena Balážová

Pokud se týká zákonné podmínky spočívající v prognóze vedení řádného života na svobodě, upozorňuji, že tato se vztahuje do budoucnosti, a proto její nesplnění nelze dovozovat pouze z mého minulého chování.

Jak Ústavní soud České republiky ve svém nálezu sp. zn. I. ÚS 2201/16 ze dne 3. 1. 2017 uvedl, při rozhodování o podmíněném propuštění je zapotřebí, aby soudy dostatečně odůvodňovaly svá rozhodnutí. V případě, že zákonnou podmínku prognózy vedení řádného života na svobodě posuzovaly pouze na základě minulého chování stěžovatele, není takové rozhodnutí řádné a nemůže obstát. V dalších nálezech Ústavní soud (např. nález sp. zn. III. ÚS 1735/10 ze dne 12. 5. 2011 a nález sp. zn. II ÚS 2503/16 ze dne 4. 10. 2016) poukázal rovněž na „kriminálně politický smysl institutu trestu odnětí svobody a podmíněného propuštění z výkonu trestu. Smysl institutu podmíněného propuštění spočívá v tom, motivovat odsouzeného k tomu, aby svým chováním a plněním svých povinností ve výkonu trestu prokázal polepšení. Bylo-li dosud odpykanou částí trestu již dosaženo účelu restem sledovaného, je další výkon trestu nepotřebný a také neodůvodněný. Podmíněné propuštění v sobě obsahuje nástroje pro pokračování procesu resocializace, protože je spojeno se stanovením zkušební doby, eventuálně též s vyslovením dohledu a s uložením příměrných omezení a povinností. Hrozící „Damoklův meč“ nařízení výkonu zbytku trestu snižuje riziko potenciální recidivy.“

Konečně z judikatury Ústavního soudu též vyplývá, že při posuzování naplnění podmínky prognózy vedení řádného života v budoucnu je třeba mít na paměti, že tato prognóza se vztahuje k budoucnosti, tj. k době po eventuálním propuštění z výkonu trestu, a na její nedostatek tedy nelze usuzovat výlučně na základě minulého chování odsouzeného. Komentářová literatura k tomu dodává, že úsudek o naplnění či nenaplnění této podmínky má být založen „na všestranném a aktuálním zhodnocení pachatelovy osobnosti, dosavadního působení výkonu trestu, možností jeho nápravy a osobních poměrů, v nichž se po propuštění octne“.

Ve zkušební době jsem byl závislý na návykových látkách a s tím bylo spojené mé chování. Nebyl jsem v kontaktu s rodinou a neměl jsem zájem. To byl hlavní důvod, proč jsem porušil podmíněný trest, který mi byl přeměněn na trest nepodmíněný.

Jak vyplývá ze spisového materiálu, ve výkonu trestu jsem poprvé, mám kladné hodnocení, kdy jsem byl 3x kázeňsky odměněn, jsem zařazen do 1. přístupné skupiny vnitřní diferenciací. Výchovný účet trestu je naplňován a dle závěrů komise věznic jsem připraven na propuštění z výkonu trestu. Dále z hodnocení věznic vyplývá, že trest odnětí svobody vykonávám řádně bez negativních projevů, plním povinnosti programu zacházení a moje pracovní morálka na zahradě věznic a v jiných aktivitách je hodnocena velmi pozitivně.

Po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody mám přislíbené zaměstnání s nadprůměrnou měsíční mzdou. Bydlení mám zajištěno bydlení u rodičů, s rodinou navázal kontakt a jejich vazby jsou silné. Rodiče bydlí v obci Samosoly, kde nejsou žádní moji známí z doby, kdy jsem byl závislý na drogách a zdržoval jsem se v Praze. Mám také zajištěný program následné péče v Centru adiktologických služeb AURIUS.

Mám za to, že možnost podmíněného propuštění, při splnění zákonných podmínek, musí být dostupná všem odsouzeným ve výkonu trestu, a nemůže být přihlíženo jen a pouze k minulým odsouzením, nota bene, když tato odsouzení jsou více než 6 let stará a nikdy se nejednalo o nepodmíněný trest odnětí svobody. V takovém případě by to znamenalo, že možnost podmíněného propuštění je pro mě vyloučena. Nevím, co více bych měl soudu předložit, abych prokázal, že jsem se napravil, a že již povedu řádný život.

Jsem přesvědčen, že v případě mého podmíněného propuštění a uložení mi zkušební doby a dalších povinností a omezení, povedu řádný život a budu dodržovat řádně všechny povinnosti a omezení mi uložené, abych soudu dokázal, že jsem schopen se napravit a vyléčit zcela ze své závislosti. Nepodmíněný trest odnětí svobody, který byl mým prvním takovým trestem a který jsem do současné doby vykonával v délce 20 měsíců, byl pro mě dostatečným ponaučením, kdy jsem si uvědomil, že takto se život žít nedá.

Navrhuji tedy, aby rozhodnutí Okresního soudu v Lounech bylo změněno tak, že se propouštím z výkonu trestu na svobodu, za současného stanovení zkušební doby a uložení povinností a omezení ve smyslu zákona, dle úvahy soudu.“ (konec citace)

3. Krajský soud přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení a správnost řízení, které mu předcházelo, ale stížnost neshledal důvodnou.
4. Řízení napadenému usnesení předcházející, není poznamenáno žádnou procesní vadou, která by mohla mít vliv na věcnou správnost rozhodnutí, a ani stěžovatel žádné námitky procesní povahy ve své stížnosti neuplatnil
5. Napadenému usnesení nelze vytknout pochybení ani z hlediska jeho věcné správnosti. Z dikce

Shodu s prvopisem potvrzuje Irena Balážová

ustanovení § 88 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku je za prvé zřejmé, že odsouzený nemá zákonný nárok na podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, jak se zřejmě mylně domnívá, nýbrž po výkonu stanovené části z výměry uloženého trestu, v daném případě jedné poloviny trestu, má nárok na podání žádosti o podmíněné propuštění, které soud po zhodnocení důkazů provedených ve veřejném zasedání a z nich zjištěných skutečností může, ale nemusí vyhovět. A za druhé, zákonným předpokladem podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je současné splnění tří podmínek. Kromě výkonu poloviny z uloženého trestu odnětí svobody musí odsouzený po právní moci rozsudku a zejména ve výkonu trestu odnětí svobody způsobem výkonu trestu prokázat polepšení tak, aby bylo možno důvodně, tedy s vyšší mírou pravděpodobnosti, předpokládat, že v případě podmíněného, a tedy de facto předčasného propuštění z výkonu trestu povede na svobodě řádný život bez opakování trestné činnosti.

6. Odsouzený sice vykonal polovinu z uloženého trestu odnětí svobody a jeho chování ve výkonu trestu a plnění povinností z něj vyplývajících je na požadované úrovni, když při absenci kázeňského potrestání byl čtyřikrát odměněn, ve všech případech za plnění terapeuticko výchovného programu, který již ukončil. Okresnímu soudu lze proto přisvědčit, že prokazuje snahu po nápravě, nikoliv ovšem s konstatováním, že tak splnil jednu z podmínek pro případné podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Takovou podmínkou není projevení či projevování snahy po nápravě, nýbrž odsouzený musí prokázat polepšení. Řádný a bezproblémový výkon trestu odnětí svobody nelze ztotožňovat s polepšením, které odsouzený musí prokázat a které je zákonnou podmínkou pro případné podmíněné propuštění. Přesto, že odsouzený je věznicí velmi kladně hodnocen, zůstává skutečností, že za dobu osmnácti měsíců výkonu trestu dosáhl pouze na čtyři kázeňské odměny, navíc všech dosáhl pouze v souvislosti s plněním terapeuticko výchovného programu, zejména prací na zahradě věznice, nikoliv v souvislosti i s jinými aktivitami v rámci výkonu trestu odnětí svobody. Právě způsob výkonu trestu odnětí svobody a aktivita odsouzeného v širším spektru různých činností věznice, a v neposlední řadě alespoň snaha o nápravu způsobené škody, jejíž výše se pohybuje v řádu několika set tisíc Kč, by spíše nasvědčovaly změně jeho postoje ke spáchané trestné činnosti, jeho skutečné sebereflexi a závěru o polepšení, které by tak prokázal.
7. Okresní soud důvodně dospěl k závěru, že s ohledem na skutečnosti, které v rámci dokazování provedeného ve veřejném zasedání zjistil, nelze důvodně, tedy s relativně vysokou mírou pravděpodobnosti předpokládat, že v případě podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody povede odsouzený řádný život. Při posuzování reálnosti tohoto předpokladu nelze hodnotit pouze chování odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody a plnění povinností z něj vyplývajících, jak argumentuje odsouzený v odůvodnění stížnosti, nýbrž je třeba posuzovat i povahu trestné činnosti, za kterou mu byl trest odnětí svobody uložen, motiv, který ho k trestné činnosti vedl, jeho postoj ke spáchané trestné činnosti a předcházející způsob jeho života vůbec tak, aby bylo možno posoudit, zda se již zbavil těch vlastností a těch návyků, které ho k trestné činnosti vedly, zda si vypěstoval dostatečné zábrany k tomu, aby trestnou činnost v budoucnu neopakoval a zda tak výkon pouze části trestu již splnil požadovaný účel a jeho dalšího výkonu není třeba.
8. Z uvedeného hlediska je nutno vzít v úvahu, že odsouzený vykonává souhrnný trest odnětí svobody za několik trestných činů se škodou v řádu několika set tisíc Kč a trestnou činnost páchal i v době, kdy již byl trestně stíhán za trestné činy spáchané časově dříve. Tato skutečnost, stejně jako jeho přístup a postoj k trestnímu stíhání, kdy ignoroval nařízená hlavní líčení či veřejná zasedání, opakovaně po něm muselo být pátráno, opakovaně musel být vydán a realizován příkaz k jeho zatčení, svědčí nikoliv o ojedinělém selhání, nýbrž jednak o výrazném sklonu k páčání majetkové trestné činnosti, a rovněž o již hlubším narušení jeho osoby, čemuž ostatně nasvědčuje i ignorance dohledu, absence jakékoliv součinnosti, k níž byl ze zákona povinen, s probační a mediační službou. Tato zjištění ve spojení s tím, že neuhradil vůbec nic poškozeným, kterým trestnou činností způsobil škodu, že neprojevil ani nejmenší snahu k její

Shodu s prvopisem potvrzuje Irena Balážová

úhradě, ačkoliv jde o povinnost uloženou mu rovněž rozsudkem, kterým byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, z jehož výkonu žádá být podmíněně propuštěn, a v neposlední řadě jeho postoj k již nařízenému výkonu trestu odnětí svobody, když nenastoupil dobrovolně, nýbrž po jeho osobě bylo pátráno a musel být do výkonu trestu dodán (byť soud nemohl tuto skutečnost posoudit jako nesplnění podmínky pro podmíněné propuštění podle § 88 odst. 4 tr. zákoníku, neboť v daném případě nejde o odsouzení za zločin, ale lze k této skutečnosti přihlídnout při posuzování sebereflexe odsouzeného) ve svém souhrnu neumožňují závěr, že odsouzený prokázal sebereflexi, že prokázal polepšení a lze tak důvodně předpokládat, že v případě podmíněného propuštění povede na svobodě řádný život. Zajištěné bydlení u rodičů a zajištěné zaměstnání v případě podmíněného propuštění jsou sice pozitivními skutečnostmi, avšak s ohledem na předchozí a neakceptovatelný dlouhodobý způsob života odsouzeného nemohou zvýšit reálnost předpokladu, že odsouzený po výkonu pouze části trestu již povede řádný život bez rizika recidivy trestné činnosti.

9. Krajský soud dospěl k závěru, že napadené usnesení je věcně správné, stížnost odsouzeného důvodná není, proto ji podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítl.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není stížnost přípustná.

Ústí nad Labem 12. prosince 2018

JUDr. Naděžda Hájková v. r.
předsedkyně senátu